

V Bruseli 23. 8. 2013
C(2013) 5580 final

STANOVISKO KOMISIE

z 23. 8. 2013

**podľa článku 3 ods. 1 nariadenia (ES) č. 715/2009 a článku 10 ods. 6
smernice 2009/73/ES - Slovenská republika - Certifikácia spoločnosti Eustream a. s.**

STANOVISKO KOMISIE

z 23. 8. 2013

podľa článku 3 ods. 1 nariadenia (ES) č. 715/2009 a článku 10 ods. 6
smernice 2009/73/ES - Slovenská republika - Certifikácia spoločnosti Eustream a. s.

I. POSTUP

Komisii bolo 26. júna 2013 v súlade s článkom 10 ods. 6 smernice 2009/73/ES¹ (ďalej len „smernica o plyne“) doručené oznámenie slovenského Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „URSO“) o predbežnom rozhodnutí o certifikácii spoločnosti Eustream a. s. (ďalej len „Eustream“) ako prevádzkovateľ prenosovej sústavy pre plyn.

Podľa článku 3 ods. 1 nariadenia (ES) č. 715/2009² (ďalej len „nariadenie o plyne“) je Komisia povinná preskúmať oznámené predbežné rozhodnutie a poskytnúť príslušnému národnému regulačnému orgánu stanovisko k zlučiteľnosti predbežného rozhodnutia s článkom 10 ods. 2 a článkom 9 smernice o plyne.

II. OPIS OZNÁMENÉHO ROZHODNUTIA

Eustream je majiteľom a prevádzkovateľom vysokotlakovej prenosovej sústavy plynu na Slovensku. Približná ročná kapacita sústavy je 73 bcm a používa sa nielen na distribúciu plynu na Slovensku, ale aj na ďalší dôležitý účel, ktorým je preprava ruského plynu do iných členských štátov Európskej únie.

Jediným majiteľom spoločnosti Eustream je etablovaná plynárenská spoločnosť Slovenský plynárenský priemysel, a. s. (ďalej len „SPP“), ktorá vyvíja činnosť v oblasti obchodu s plynom a elektrickou energiou a ich dodávok. Pritom 51 % podiel SPP vlastní Fond národného majetku SR, ktorý patrí k inštitúciám Slovenskej republiky, a 49 % vlastní česká skupina Energetický a průmyslový holding (EPH), ktorá svoj podiel nadobudla v januári 2013 a vyvíja činnosť v oblasti obchodu s plynom a elektrickou energiou a ich dodávok.

Eustream požiadala o certifikáciu v súlade s modelom nezávislého prevádzkovateľa prenosovej sústavy. Túto možnosť má na základe slovenských právnych predpisov, ktorými sa transponuje smernica o plyne.

URSO analyzoval, či a do akej miery Eustream spĺňa požiadavky modelu nezávislého prevádzkovateľa prenosovej sústavy stanovené v slovenských právnych predpisoch, ktorými sa transponuje smernica o plyne. Vo svojom predbežnom rozhodnutí zistil, že Eustream požiadavkám modelu nezávislého prevádzkovateľa prenosovej sústavy vyhovuje. Na tomto základe URSO predložil svoje predbežné rozhodnutie Komisii spolu so žiadosťou o stanovisko.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES (Ú. v. EÚ L 211/94, 14.8.2009)

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2005 (Ú. v. EÚ L 211/36, 14.8.2009)

III. PRIPOMIENKY

Komisia na základe predmetného oznámenia zostavila tieto pripomienky k predbežnému rozhodnutiu.

1. Dostatočné finančné zdroje

V článku 18 ods. 1 smernice o plyne sa stanovuje, že bez toho, aby boli dotknuté právomoci dozorného orgánu podľa článku 20, nezávislý prevádzkovateľ prenosovej sústavy má oprávnenie na získavanie peňazí na kapitálovom trhu najmä prostredníctvom pôžičiek a zvyšovaním základného imania. *Ratio legis* tejto požiadavky je zaručiť nezávislosť nezávislého prevádzkovateľa prenosovej sústavy z finančného hľadiska od záujmov súvisiacich s výrobou a dodávkami vertikálne integrovaného podniku. Bez takejto požiadavky by vertikálne integrovaný podnik mohol naďalej kontrolovať nezávislého prevádzkovateľa prenosovej sústavy, predovšetkým vzhľadom na investičné rozhodnutia, a to prostredníctvom zdržania potrebných finančných prostriedkov s cieľom zabrániť vybudovaniu nových pripojení na sieť.

Hoci z predbežného rozhodnutia URSO vyplýva, že Eustream má dostatočné zdroje na prevádzku, údržbu a rozvoj svojej siete, neposúdilo sa, či má takisto možnosť nezávisle získať kapitál na kapitálovom trhu. Navyše, pokiaľ ide o investície, URSO uvádza, že s cieľom určiť dostatočné množstvo kapitálu sa vypracoval päťročný plán rozvoja siete. Zostáva však nejasné, kto a ako tento plán vypracoval, ako často sa aktualizuje alebo mení a ako súvisí s celoeurópskym desaťročným plánom rozvoja siete. Komisia vyzýva URSO, aby vo svojom konečnom rozhodnutí objasnil investičný rámec s cieľom zabezpečiť dostatočnú nezávislosť spoločnosti Eustream od jej materskej spoločnosti pri rozhodovaní o potrebných investíciách na rozvoj a údržbu siete.

2. Oddelenie priestorov

Podľa článku 17 ods. 5 smernice o plyne prevádzkovateľ prenosovej sústavy s nijakou súčasťou vertikálne integrovaného podniku spoločne nevyužíva okrem iného ani fyzické priestory ani systémy na ochranu pred neoprávneným vstupom. Hoci z predbežného rozhodnutia URSO nie je skutočná situácia jasná, podľa všetkého sa kancelárie Eustream nachádzajú v budove, kde sa nachádzajú aj kancelárie SPP. V predbežnom rozhodnutí sa uvádza, že v slovenskom právnom rámci sa stanovuje, že oddelenie priestorov znamená, že priestory sú chránené pred neoprávneným prístupom. Neposúdilo sa však, ako sa táto požiadavka v praxi dodržiava. Komisia vyzýva URSO, aby vykonal hĺbkovejšiu analýzu skutočného oddelenia priestorov spoločností Eustream a SPP s cieľom zabezpečiť, aby SPP nemala prístup k citlivým informáciám a aby nenastal zmätok vzhľadom na oddelené totožnosti nezávislého prevádzkovateľa prenosovej sústavy a vertikálne integrovaného podniku.

3. Nezávislosť riadenia a dozorného orgánu

V článkoch 19 a 20 smernice o plyne sa stanovujú rôzne požiadavky súvisiace s nezávislosťou členov dozorného orgánu od prevádzkovateľa prenosovej sústavy, jeho riadenia a personálu priamo zodpovednému voči riadeniu. URSO vo svojom predbežnom rozhodnutí dospel k záveru, že zamestnanci, na ktorých sa kritériá nezávislosti vzťahujú, ich spĺňajú. Podľa predbežného rozhodnutia a podkladových dokumentov oznámených Komisii však popri dozornej komisii spoločnosti Eustream, ktorá funguje ako dozorný orgán v zmysle smernice o plyne, existuje aj ďalší orgán s povinnosťami v oblasti dozoru, tzv. „dozorná rada“. Nie je jasné, aké úlohy a právomoci má tento orgán. Navyše URSO podľa všetkého neposúdil nezávislosť jeho členov.

Komisia nalieha na URSO, aby prešetril, do akej miery sa úlohy dozornej rady spoločnosti Eustream prekrývajú s úlohami riadenia a dozornej komisie Eustream alebo do akej miery do nich zasahujú. Ak sa ukáže, že dozorná rada má právomoci týkajúce sa prenosovej sústavy podobné ako právomoci riadenia alebo dozornej komisie, Komisia zastáva názor, že tieto úlohy by sa buď mali preniesť na riadenie alebo dozornú komisiu, alebo by sa prinajmenšom malo zaručiť, že členovia dozornej rady sú minimálne rovnako nezávislí ako členovia riadenia alebo dozornej komisie v závislosti od povahy ich úloh. Zároveň by sa práva pracovníka zodpovedného za dodržiavanie súladu s predpismi vzhľadom na riadenie a dozornú komisiu mali rozšíriť a vzťahovať aj na dozornú radu.

4. Úlohy prevádzkovateľa prenosovej sústavy

Podľa článku 17 ods. 1 smernice o plyne musí nezávislý prevádzkovateľ prenosovej sústavy byť vybavený všetkými ľudskými, technickými, materiálnymi a finančnými zdrojmi potrebnými na plnenie svojich povinností vyplývajúcich zo smernice o plyne. Nezávislý prevádzkovateľ prenosovej sústavy vykonáva činnosť prenosu plynu vrátane všetkých úloh prevádzkovateľa prenosovej sústavy uvedených v článku 13 smernice o plyne, ako aj celý rad dodatočných úloh uvedených v článku 17 ods. 2 smernice o plyne. Podstatou nezávislého prevádzkovateľa prenosovej sústavy je, že prevádzkuje sieť nezávisle od vertikálne integrovaného podniku, pričom vykonáva činnosti vymenované v článku 17 ods. 1 smernice o plyne a je v plnej miere zodpovedný za všetky úlohy vymenované v článku 17 ods. 2.

Komisia konštatuje, že URSO vo svojom predbežnom rozhodnutí podrobne posúdil dostatočnosť zdrojov spoločnosti Eustream a outsourcing určitých úloh. Neposúdil však, či Eustream skutočne vykonáva všetky činnosti súvisiace s prenosom plynu uvedené v článku 13 a v článku 17 ods. 2 smernice o plyne. Preto Komisia adresuje URSO žiadosť, aby vykonal takéto posúdenie vo svojom konečnom rozhodnutí, aby sa zabezpečila úplná zodpovednosť spoločnosti Eustream za všetky činnosti súvisiace s prenosom plynu a jej úplná nezávislosť od vertikálne integrovaného podniku. Ďalej pripomína, že v článku 18 ods. 5 smernice o plyne sa vyžaduje, aby nezávislý prevádzkovateľ prenosovej sústavy vykonával svoje úlohy nediskriminačným spôsobom a ukladá sa mu v ňom povinnosť neobmedzovať hospodársku súťaž pri výrobe alebo dodávke, ani ju nenarušať a nebrániť jej. Komisia adresuje URSO výzvu, aby preskúmal z hľadiska článku 18 ods. 5 smernice o plyne predovšetkým spôsob, akým Eustream vykonáva úlohu udeľovať prístup tretím stranám a riadiť ho, ako sa uvádza v článku 17 ods. 2 písm. c) smernice o plyne. Je to relevantné aj vzhľadom na dostupnosť virtuálneho reverzného toku na slovensko-ukrajinskom prepojení vo Veľkých Kapušanoch. Komisia nalieha na URSO, aby nevyniesol konečné rozhodnutie o certifikácii, kým nebude presvedčený, že Eustream vykonáva všetky svoje úlohy v súlade s pravidlami vzťahujúcimi sa na nezávislého prevádzkovateľa prenosovej sústavy. Útvary Komisie sú pripravené poskytnúť URSO pomoc pri vykonávaní posúdenia.

IV. ZÁVER

Podľa článku 3 ods. 2 nariadenia o plyne URSO pri prijímaní svojho konečného rozhodnutia o certifikácii spoločnosti Eustream v najväčšej možnej miere zohľadní uvedené pripomienky Komisie, pričom prijatie konečného rozhodnutia oznámi Komisii.

Stanoviskom Komisie k tomuto oznámeniu nie je dotknuté žiadne stanovisko, ktoré môže zaujať voči národným regulačným orgánom vzhľadom na akýkoľvek iný návrh opatrení týkajúci sa certifikácie alebo voči vnútroštátnym orgánom zodpovedným za transpozíciu právnych predpisov EÚ, pokiaľ ide o zlučiteľnosť akéhokoľvek vnútroštátneho vykonávacieho opatrenia s právom EÚ. Súčasťou tohto stanoviska Komisie je aj jej posúdenie predbežného rozhodnutia o certifikácii, v ktorom URSO preskúmal, či sa správne vykonávajú

právne požiadavky súvisiace s modelom nezávislého prevádzkovateľa prenosovej sústavy. Tento názor nie je posúdením fungovania spoločnosti Eustream, a preto ním nie je dotknuté žiadne stanovisko, ktoré Komisia môže voči spoločnosti Eustream zaujať.

Komisia uverejní tento dokument na svojej webovej stránke. Komisia nepovažuje informácie uvedené v tomto dokumente za dôverné. Do piatich pracovných dní po doručení je možné v súlade s právnymi predpismi EÚ a vnútroštátnymi právnymi predpismi týkajúcimi sa obchodného tajomstva informovať Komisiu o tom, že tento dokument obsahuje dôverné informácie, ktoré si URSO želá pred uverejnením vypustiť. Každú takúto žiadosť je potrebné zdôvodniť.

V Bruseli 23. 8. 2013

Za Komisiu
Connie HEDEGAARD
členka Komisie